

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Oratio Pœni, ad Alexandrum, priori respondens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Perfarum, & Arbela, cuius campi deuictorum à vobis ossibus strati sunt. Sero hostium legiones numerare cœpistis, posteaquam solitudinem in Asia vincendo fecistis. Cum per Hellespontum nauigaremus, de paucitate nostra cogitandum fuit: nunc nos Scythæ sequuntur, Bactriana auxilia præsto sunt, Dacæ, Scythianique inter nos militant. Nec tamen illi turbæ confido, vestras manus intueor, vestram virtutem, rerum quas gesturus sum, vadem, prædamque habeo. Quamdiu vobiscum in acie stabo, nec mei, nec hostium exercitus meminero. Vos modo animos mihi plenos alacritatis, ac fiduciæ adhibete. Non in limine operum, laborumque nostrorum, sed in exitu statimus, peruenimus ad solis ortum, & Oceanum, nisi obstat ignavia: inde victores perdomito sine terarum reuertemur in patriam. Nolite (quod pigri agricolæ faciunt) maturos fructus per inertiam emittere è manibus. Maiora sunt periculis præmia, diues eadem, & imbellis est regio. Itaque non tam ad gloriam vos duco, quam ad prædam. Digni estis, qui opes, quas illud mare litioribus inuenit, referatis in patriam. Digni qui nihil in expertum, nihil metu omisissum relinquatis, per vos, gloriamque vestram, qui humanum fastigium exceditis, perque & mea in vos, & in me vestra merita, quibus inuicti contendimus oro, quæsoque, ne humanarum rerum terminos, aduentem alumnium commilitonemque vestrum, ne dicam Regem, deseratis. Cætera vobis imperaui, hoc vnum debiturus sum: & is vos rogo, qui nihil vquam vobis præcepi, qui primus me periculis obruli, qui sæpe aciem clypeo meo texti, ne infregeritis in manibus meis palmam, qua Herculem, Liberumque Patrem, si inuidia abfuerit, æquabo. Date hoc precibus meis, & tandem obstinatum silentium rumpite. Vbi est ille clamor alacritatis vestræ in dex? Vbi est ille meorum Macedonum vultus? Non agnosco vos milites, nec agnosce videor à vobis, surdas iam dudum aures pulso, aduersos animos, & infractos excitare conor. Nescio quid imprudens in vos deliqui, quod me, ne intueri quidem vultis, in solitudine mihi videor esse. Nemo responderet, nemo saltem negat: quos alloquor? quid autem postulo? vestram gloriæ, & magnitudinem indicamus. Vbi sunt illi, quorum certamine paulo ante vidi, contendentium, qui potissimum vulnerati Regis corpus exciperent, de-

Penis non negligendus.

Exhortatio blanda.

sertus, destitutus, sum hostibus deditus. Sed solus quoque ire perseuerabo. Objicite me fluminibus & belluis, & illis gentibus, quarum nomina horretis, inueniam qui desertum à vobis sequantur, Scythæ, Bactriani que erunt mecum, hostes paulo ante, nunc milites nostri. Mori præstat, quam precariò Imperatorem esse. Ite reduces domos, ite deserto rege uantes. Ego me a vobis desperatæ victoriæ, aut honestæ mori locum inueniam.

OECONOMIA
orationis.

I. Exordium capiat à sparsis rumoribus, & afflato terrore, quem statim discutere conatur, cum sua natura famam mendacem experimentis comprobabat. Recte in eam sententiam dixit Lucanus libro primo, Quis que pauendo dat vires fama, nulloque auctore malorum, Quæ finire vident. Lucan. l. 1. & Terull. in Apologetico. Cur malum fama? quia verum, an quia plurimum mendax?

II. Atque ut prudens orator timeris scrupulos radicatus euellat, causas scrutatur, illa sunt parim in difficultate trayciendi fluminis, parim ex hostium multitudine, Elephanti que terroribus, qua omnia solerius extenuat. Porro de Elephanis Indicus, qui sunt Lybicus præstantiores, de quo eorum pugna, & moderations, multa Polybius lib. 5.

III. Excenuatis rebus hostium, scus exagrat, & quasi auctoritas: sunt autem illa, virtutes arceæ paræ, bellicarum rerum peritia, nomina, exterarum gentium subsidia, Macedonum robora.

IV. Haec commemorata succedit hortatio blanda & illex, cui additur etiam precatio, qua nihil suauius & robustius: nam ut ait Tacitus. Suasio & precatio ab eo, qui potest iubere, vim ne efficitur habet. Ad summum nihil omittit ad detinendos milites, modo laudans, modo increpans, modo blandienti, modo irato simili, amore metu, pudore, potentissima machinis pugnat, & quasi dulcia spargit fulmina.

ORATIO POENI
ad Alexandrum, priori
respondens.

Di prohibeant à nobis impias mentes, & profecto prohibent. Idem animus est cuius, qui

Ex Car.
li. 9.

qui fuit semper, ire quod iusseris, pugnare, periclitari, sanguine nostro commendare posteritati tuum nomen. Proinde, si perferas, inermes quoque, & nudi, & exangues, utcumque tibi cordi est, sequimur, vel anteceditimus. Sed si audire vis non fictas tuorum militum voces, verum necessitate ultimo expressas, præbe quoque propitias aures, imperium, atque auspiciatum tuum constantissime secutis, & quocumque pergis, secuturus. Vicisti Rex, magnitudine rerum, non hostes modò, sed etiam milites. Quicquid mortalitas capere poterat, implevimus; cemenis maria, terrasque melius nobis, quam in colis omnia nota sunt. Pendè in ultimo mundi fine consistimus, in alium orbem paras ire, & Indiam quaris, Indis quoque ignotam. Inter feras, serpentibusque degeneres eruere ex latebris, & cubiculis suis expetis, ut plura quam sol videt, victoria iustret. Digna profus cogitatio animo tuo, sed aliorum nostro. Virtus enim tua semper in incremento erit, nostra vis in fine iam est. Inruere corpora exanguia tot perfossa vulneribus, tot cicatricibus putrida. Iam tela heberia sunt, iam arma deficiunt, vestem Persicam induimus, quia domestica subuehi non potest. In extremum degenerauimus cultum. Quoto cuique gloria est? quis equum habet? ubi quæri, quam multos serui ipsorum persecuti sunt? quod cuique super sit ex præda? Omnium victores, omnium inopes sumus. Nec luxuria laboramus, sed bello. Instrumenta belli consumpimus, huac tu pulcherrimum exercitum nudum obijcies belluis? quantum ut multitudinem augeant de industria barbari, magnum tamen esse numerum, etiam ex mendacio intelligo. Quid si adhuc penetrare in Indiam certum est, Regio à meridie minus vastata est. Qua subacta, licebit deducere in illud mare, quod rebus humanis terminum voluit esse natura. Cur circuisu patu gloriam, qua ad manum posita est? Hic quoque occurrit Oceanus. Nisi maus errare, peruenimus quò tua fortuna ducit. Hac tecum, quem sine te, cum his loqui malui, non ut inire circumstantis exercitus gratiam, sed ut vocem loquentium potius, quam ut gemitam mutantium audires.

Alexandri sergista.

Militum arummasorum status.

O E C O N O M I A orationis.

I. Artificiosissima hac responsio, in qua primum milites dant manus suo Imperatori, promptissima quoque obsequia polliciti, mox leni insinuatione spargunt mites querimonias, quarum tanta sunt illecebra, ut querendo, auarissimum gloria iuuenem, molliori tractent articulo, & vehementer laudent: sibi quoque subsidium, & cessationem laborum in hac eorum nobilissima expeditione suauiter, & magna rationum efficacitate flagitent.

CONSULTATIO DE Imperatore eligendo.

ORATIO PERDICA ad Milites.

ARGUMENTVM.

Cum Babylone defunctus esset Alexander, & totus exercitus erepto sibi duce suo, maiore confesternatus esset, Perdica præcipuus amicorum Alexandri, qui moriens ipse anulum suum tradiderat, conuocata concione admonet, ut Regi ultimos honores exoluant, deinde de alio eligendo, quamprimum cogitent.

EGO quidem anulum, quo ille regni, atque Ex Curs. imperij vires obsignare erat solitus, et ad lib. 10. tum ab ipso mihi, reddo vobis. Cæterum quamquam nulla clades hinc, qua affecti sumus, par ab iratis Dijs excogitari potest, tamen magnitudinem rerum, quas egit, inuentibus, credere licet, tantum virtus Deo, Alexander ac commoda esse rebus humanis, quarum sorte commoda. quæ citò repeterent eum suæ stirpis. Proinde cui mun. de. quoniã nihil aliud ex eo superest, quam quod semper ab immortalitate subducitur, corpori nominique quamprimum iusta soluamus, haud oblitum, in qua urbe, inter quos simus, quali Rege, ac præside spoliati. Trastandum est, Commilitones, cogitandumque,